

POSTAWY POLAKÓW WOBEC FINANSÓW

CELE I METODOLOGIA BADANIA

Przedstawiony dokument stanowi podsumowanie badania dotyczącego postaw i zachowań finansowych Polaków, przeprowadzonego przez Fundację Stocznia na zlecenie Fundacji Kronenberga w lutym 2021 roku. Badanie zostało zrealizowane w lutym 2021 roku metodą indywidualnych wywiadów kwestionariuszowych wspomaganym komputerowo (CAPI) na reprezentatywnej próbie Polaków i Polek (n=1012) w wieku 16+.

Część pytań zadanych w tegorocznym badaniu odnosiła się do zagadnień poruszonych w poprzednich latach, dzięki czemu możemy porównać odpowiedzi udzielone przez Polaków i Polki i zaobserwować zmiany zachodzące w czasie. W tym roku zestawienie to jest szczególnie ciekawe w kontekście pandemii Covid-19. Kryzys ten wpłynął na wiele obszarów funkcjonowania życia społecznego, warto zatem przekonać się, czy znajdujemy jego odzwierciedlenie również w postawach wobec finansów i praktykach związanych z wydawaniem pieniędzy. W tegorocznym badaniu podjęliśmy także nowy temat - kwestie oszczędzania z myślą o dzieciach.

PLANOWANIE I KONTROLA WYDATKÓW

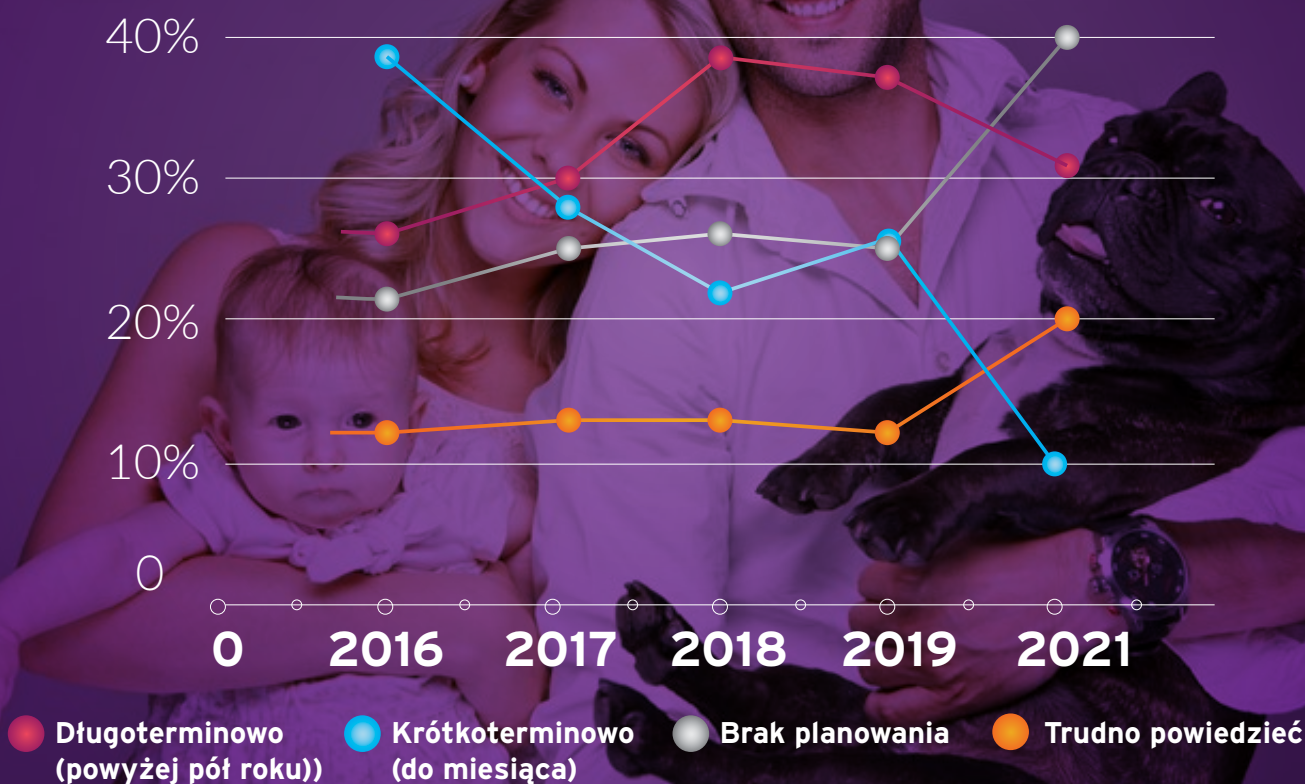
MIĘDZY 2019 A POCZĄTKIEM 2021 ROKU ZMNIJSZYŁ SIĘ ODSETEK POLAKÓW, KTÓRZY PLANUJĄ KRÓTKOTERMINOWO WYDATKI, ZWIĘKSZYŁ NATOMIAST ODSETEK POLAKÓW, KTÓRZY W OGÓLE NIE PLANUJĄ WYDATKÓW.

W bieżącym roku możemy zaobserwować spadek liczby osób, deklarujących krótkoterminowe planowanie wydatków (maksymalnie z miesięcznym wyprzedzeniem). Znacząco wzrosła natomiast grupa osób, która nie planuje i nie oszczędza na zakupy (obecnie to 40% Polaków, co stanowi wzrost względem poprzednich lat o 16 punktów procentowych). Może być to efekt doświadczanej niepewności, utraty części dochodów, ale także - ograniczonych możliwości realizowania planów. Jeśli wydatki, na które wcześniej odkładali respondenci obejmowały np. podróże, uczestnictwo w kulturze, rozrywkę - przestały być one w znacznym stopniu aktualne i trudno przewidzieć kiedy aktywności te będą znów dostępne. Mogło to zmniejszyć motywację do oszczędzania i planowania.

Nieznacznie natomiast spadł odsetek osób planujących długoterminowo - być może nawyk oszczędzania jest u nich silniejszy i mniej wpłynęła na niego sytuacja związana z pandemią. Są to też zwykle osoby charakteryzujące się wyższym wykształceniem.

KIEDY ZACZYNA PAN(I) PLANOWAĆ I ODKŁADAĆ Z MYŚLĄ O WIĘKSZYCH WYDATKACH?

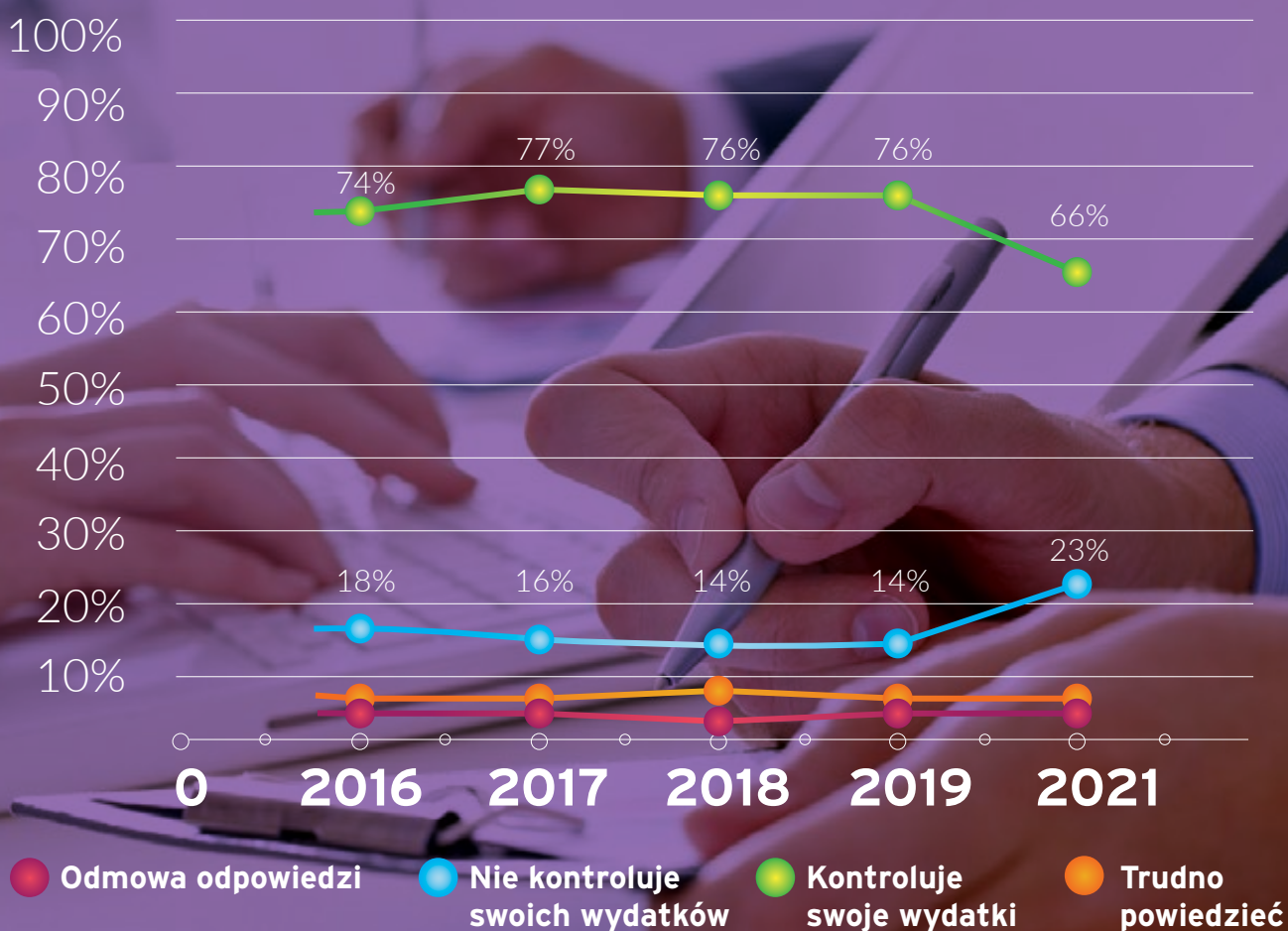

NA PRZESTRZENI OSTATNIEGO ROKU SPADŁ ODSETEK POLAKÓW, KTÓRZY KONTROLUJĄ SWOJE WYDATKI. SZCZEGÓLNIJE DOTYCZY TO DROBNYCH WYDATKÓW ŻYCIA CODZIENNEGO.

W bieżącym roku spadł odsetek osób, deklarujących kontrolę nad swoimi wydatkami. Od 2016 do 2019 roku utrzymywał się on na stałym poziomie - oscylował między 74% do 76%. Na przestrzeni zeszłego roku zmniejszył się on aż o 10 punktów procentowych i wynosi obecnie 66%. Może się to wydawać zaskakujące w sytuacji wzrastającej niepewności związanej z epidemią oraz jej gospodarczymi konsekwencjami. Widać jednak, że spadek kontroli wydatków obejmuje przede wszystkim drobne wydatki życia codziennego. Obecnie, ze względu na liczne obostrzenia, utrudniony jest dostęp np. do podróży, uczestnictwa w kulturze lub rozrywki. Prawdopodobnie, wydatki na te cele uległy przymusowemu, znacznemu zmniejszeniu. Może to powodować, że nawet przy ograniczonym budżecie Polacy mogą sobie pozwolić na większą swobodę w kwestii drobnych wydatków. Często stają się one również sposobem na podniesienia poczucia komfortu życia, jakości czasu spędzanego w domu. Na rzecz tej hipotezy przemawiają wyniki innych badań i analiz, które pokazują wzrost sprzedaży np. czekoladek i pralinek czy świeczek dekoracyjnych¹.

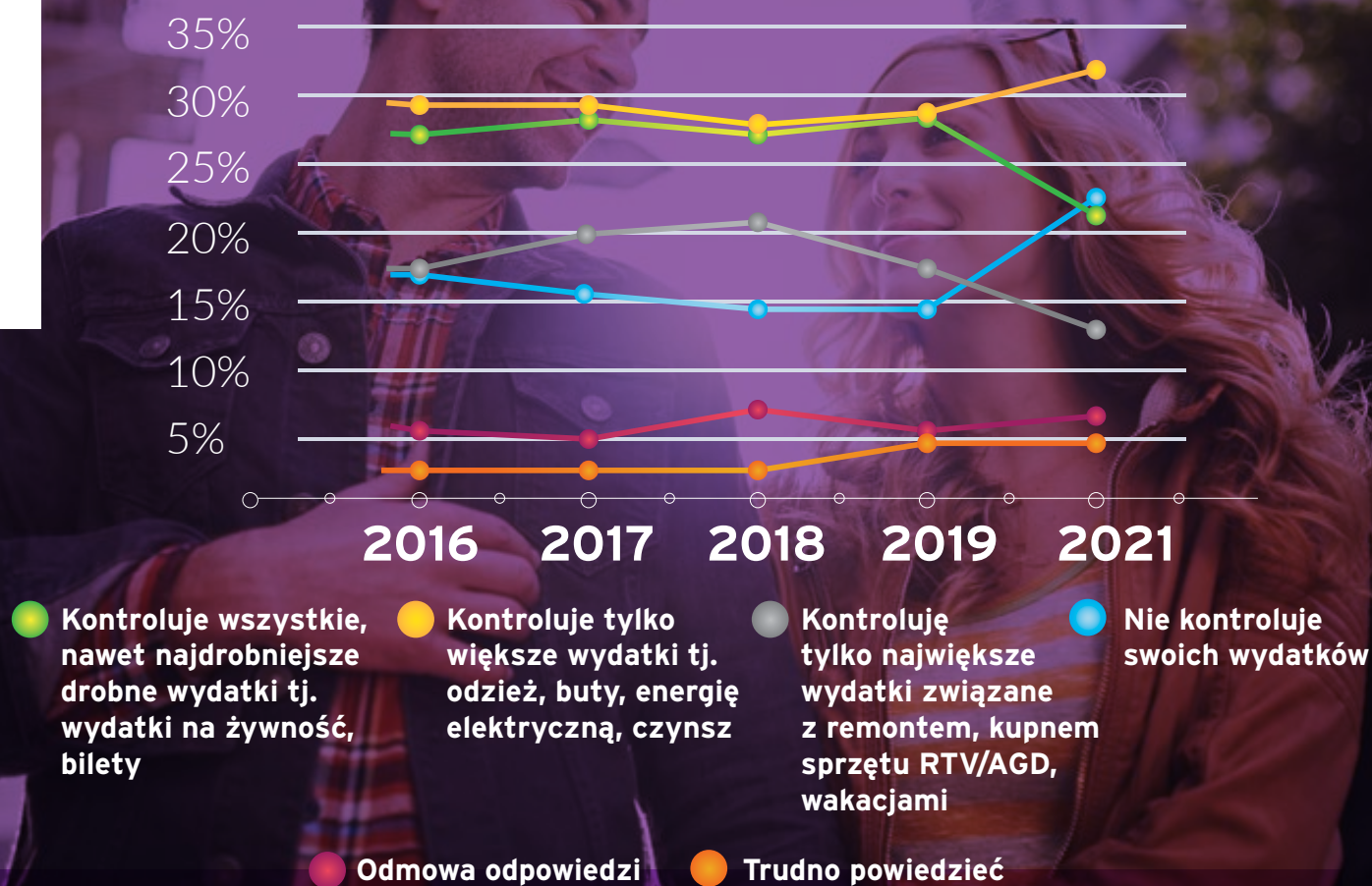
1. <https://www.tokfm.pl/Tokfm/7,103085,26757469,polak-sie-kokonuje-i-kupuje-mniej-szczoteczki-do-zebow-ale.html>
<https://www.wysokieobcasy.pl/wysokie-obcasy/7,171094,26723470,efekt-swieczki-zamiast-efektu-szminki-sprzedaz-swiec-w-czasie.html>

KONTROLA NAD WYDATKAMI - PODSUMOWANIE

KTÓRE Z PONIŻSZYCH STWIERDZEŃ OPISUJĄCYCH ZWYCZAJE ZWIĄZANE Z KONTROLOWANIEM WYDATKÓW NAJLEPIEJ PANA(IA) OPISUJE?

Możemy także zauważyć, że kobiety częściej deklarują, że kontrolują wydatki - robi to 70% z nich, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wynosi 61%. Charakterystyczne jest również to, że kobiety zdecydowanie częściej niż mężczyźni kontrolują drobne, codzienne wydatki. Wynika to prawdopodobnie z podziału ról w rodzinie - nadal to kobiety częściej są odpowiedzialne za robienie zakupów i przygotowywanie posiłków, a zatem w większym stopniu zarządzają budżetem przeznaczonym na codzienne potrzeby. Zjawisko to jest widoczne również w badaniach przeprowadzonych w poprzednich latach.

Większą skłonność do kontrolowania wydatków przejawiają także osoby posiadające dzieci (kontrolę nad wydatkami deklaruje 76% posiadających dzieci i 58% nieposiadających dzieci), co prawdopodobnie wynika z większej liczby zobowiązań finansowych i kosztów utrzymania rodziny, ale także starszego wieku, który pozytywnie koreluje z gotowością do kontrolowania wydatków.

Kontrola wydatków obejmuje przede wszystkim regularne kontrolowanie swoich zasobów finansowych - sprawdzanie aktualnego stanu finansów, którymi się dysponuje (ponad połowa Polaków deklaruje, że regularnie sprawdza stan konta lub zawartość portfela) oraz poczynionych wydatków..

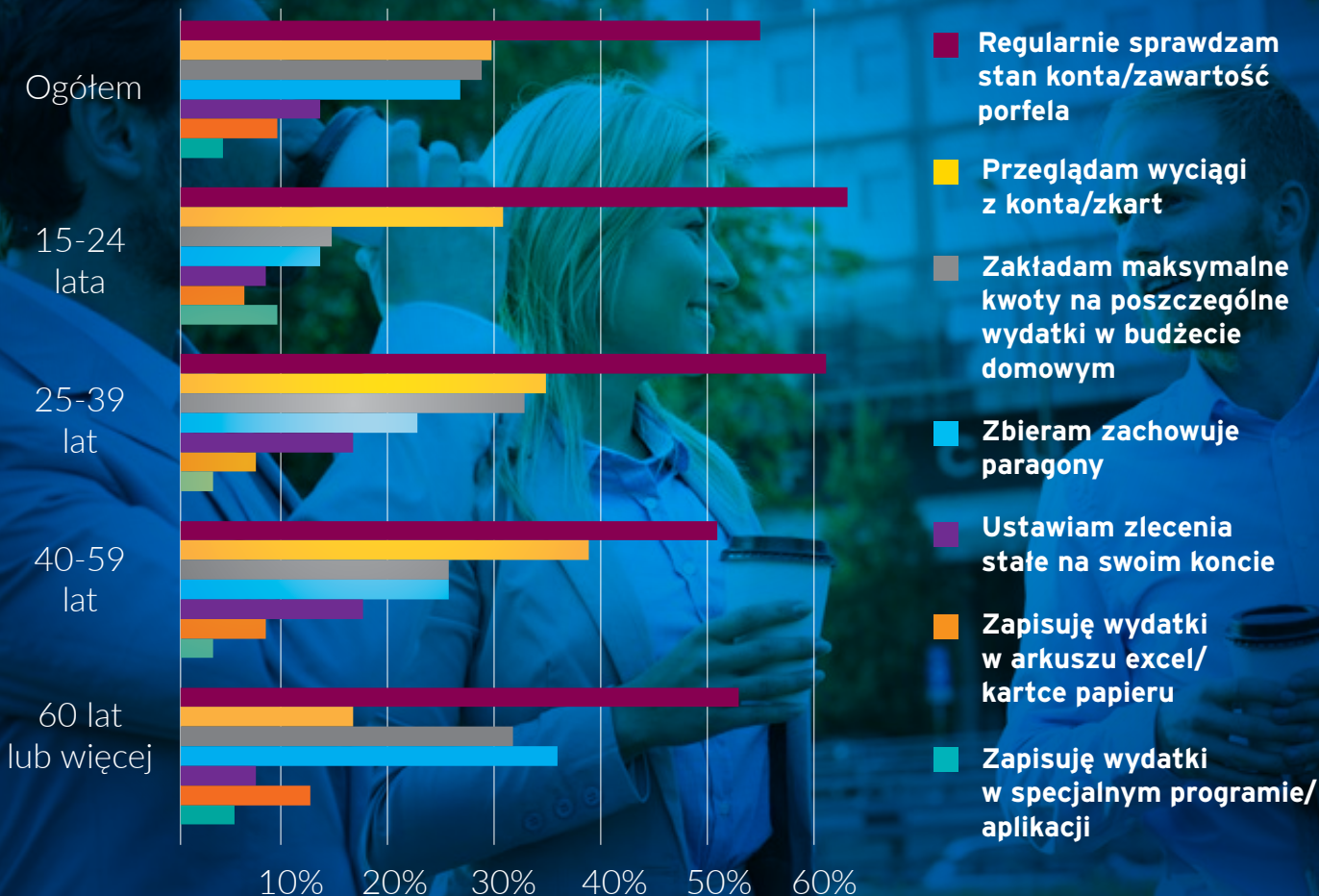
Możemy zaobserwować zróżnicowanie praktyk w różnych grupach wiekowych - seniorzy zdecydowanie częściej zbierają paragony (robi to ponad 1/3 osób powyżej 60 roku życia), podczas gdy młodsze osoby przeglądają wyciągi z konta lub kart.

28% Polaków deklaruje, że zakłada maksymalne kwoty na poszczególne wydatki w budżecie domowym. Zdecydowanie najrzadziej robią to najmłodszy badani (w grupie 15-24 lata to tylko 14%, co może wynikać z tego, że w dużym stopniu osoby te pozostają na utrzymaniu rodziców i nie finansują samodzielnie swoich potrzeb), najczęściej osoby w wieku 25-39 lat (32% badanych) oraz seniorzy (31% badanych). Może to wynikać z tego, że seniorzy - często emeryci - dysponują najniższymi przychodami, a grupa 25-39 ma relatywnie największe wydatki - to często czas zakładania rodziny, ale nadal nie okres najwyższych przychodów w cyklu życia.

Warto zauważyć natomiast, że bardzo niewiele osób prowadzi w systematyczny sposób swój budżet - czy to w excelu lub wersji papierowej, czy specjalnych programach i aplikacjach.

RELATYWNIE NAJCZĘŚCIEJ ROBIĄ TO SENIORZY (12% DEKLARUJE, ŻE ZAPISUJE WYDATKI W EXCELU LUB NA PAPIERZE), CO MOŻE WYNIKAĆ Z TEGO, ŻE POSIADAJĄ OGRANICZONE ŚRODKI I PROWADZENIE BUDŻETU POZWALA IM LEPIEJ NIMI ZARZĄDZAĆ, ZWIĘKSZA PRAWDOPODOBIEŃSTWO, ŻE WYSTARCZY IM NA WSZYSTKIE POTRZEBY.

KTÓRE Z WYMIENIONYCH CZYNNOCI WYKONUJE PAN(I) ABY KONTROLOWAĆ SWOJE WYDATKI? PROSZĘ ZAZNACZYĆ WSZYSTKIE WYKONYWANE CZYNNOCI.

66%

Polaków
ma przekonanie,
że warto oszczędzać

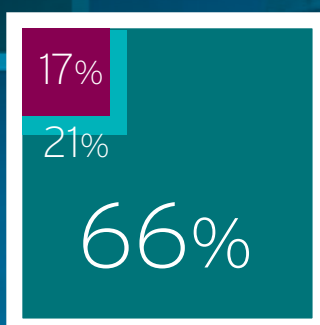
POSTAWY WOBEC OSZCZĘDZANIA

2/3 Polaków deklaruje przekonanie, że warto oszczędzać. Rośnie ono wraz z wiekiem - o ile wśród najmłodszych Polaków przychyła się do niego tylko nieco ponad połowa badanych, wśród seniorów odsetek ten wynosi 72%.

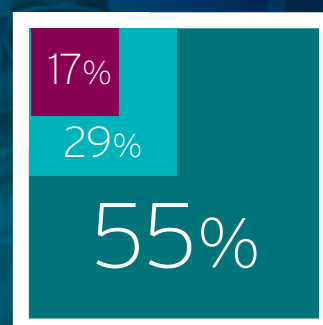
Warto

Ani warto
ani nie warto

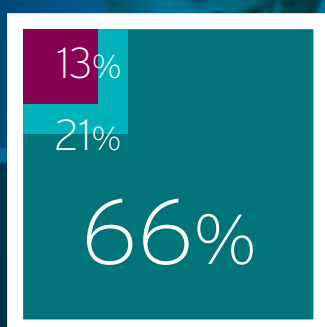
Nie warto

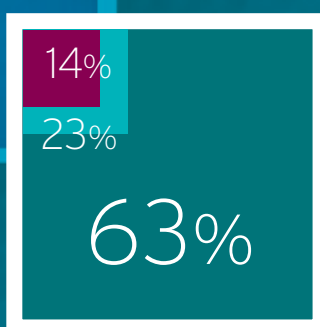
Ogółem

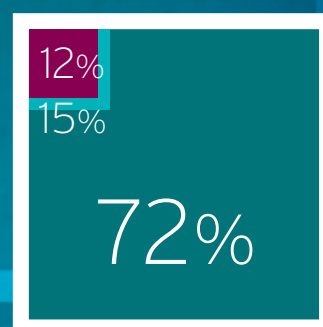
15-24 lata

25-39 lat

40-59 lat

60 lat lub więcej

CZY PANA (I) ZDANIEM WARTO OSZCZĘDZAĆ
CZY TEŻ OSZCZĘDZANIE NIE MA SENSU.

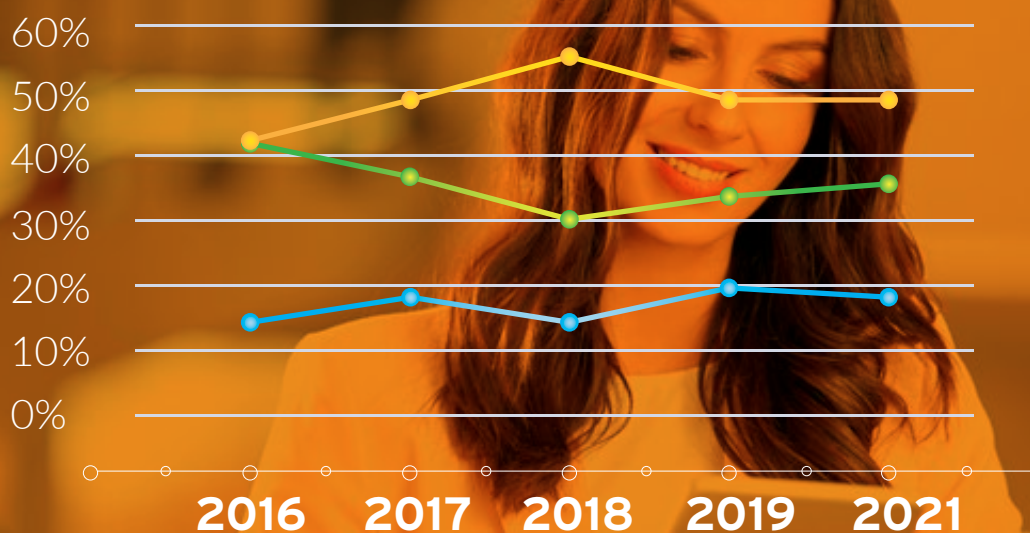
Przekonanie, że powinno się oszczędzać nie jest silnie powiązane z faktem posiadania niepełnoletnich dzieci. Wśród osób, które posiadają dzieci do 18 roku życia odsetek osób tego typu opinii posiada 70% respondentów/tek podczas gdy wśród pozostałych podobnego zdania jest 64%.

ODSETEK POLAKÓW, KTÓRZY ODKŁADAJĄ CZĘŚĆ PIENIĘDZY OD LAT POZOSTAJE NA ZBLIŻONYM POZIOMIE - W 2019 ROKU WYNOŚIŁ ON 67%, OBECNIE 64%. PANDEMIA NIE PRZYNIOSŁA TU ISTOTNEJ ZMIANY.

Odsetek Polaków, którzy deklarują, że oszczędzają pieniądze pozostaje stały na przestrzeni ostatnich lat. Można powiedzieć, że oszczędza mniej więcej 2/3 Polaków (w 2018 roku - było to 70%, w 2019 - 67%, a na początku 2021 roku - 64%). Podobnie jak w poprzednich latach, w większości przypadków, oszczędzanie ma charakter sporadyczny, a nie regularny. Widać zatem, że mimo trudnych skutków ekonomicznych, pandemia nie przyczyniła się do zmian praktyk w obszarze oszczędzania. Oszczędzanie może być w tej grupie dobrze ugruntowanym nawykiem, który badani porzuciliby dopiero, gdyby ich sytuacja finansowa naprawdę nie pozwalała na odkładanie żadnej sumy.

Zdecydowanie najrzadziej oszczędzają najmłodszy Polacy - w grupie 15-24 lata jest to 45%, w pozostałych kategoriach wiekowych - 67-69%. Istotnym czynnikiem jest również wykształcenie - oszczędzanie deklaruje aż 80% osób z wykształceniem wyższym, a 48% z wykształceniem podstawowym oraz 57% z wykształceniem zawodowym.

JAK PAN(I) OKREŚLIŁ(A)BY SPOSÓB GOSPODAROWANIA SWOIMI PIENIĘDZMI?

● **Wszystko przeznaczam na bieżące potrzeby**

● **Z reguły wydaję na bieżące potrzeby, ale od czasu do czasu udaje mi się coś zaoszczędzić**

● **Poza bieżącymi wydatkami w każdym miesiącu odkładam pewną sumę pieniędzy**

*z wyłączeniem odmowy odpowiedzi

OSZCZĘDZANIE – PODSUMOWANIE

*z wyłączeniem odmowy odpowiedzi

Istnieje dość duża spójność między podejściem do oszczędzania, a praktyką. 74% osób, które uważa że należy oszczędzać faktycznie to robi (z czego 22% w sposób regularny). W grupie osób mniej przekonanych oszczędza nieco mniej niż połowa (47%) z czego regularnie zaledwie 8%.

GŁÓWNYM WSKAZYWANYM POWODEM, DLA KTÓREGO POLACY NIE OSZCZĘDZAJĄ SĄ ZBYT MAŁE ZAROBKI.

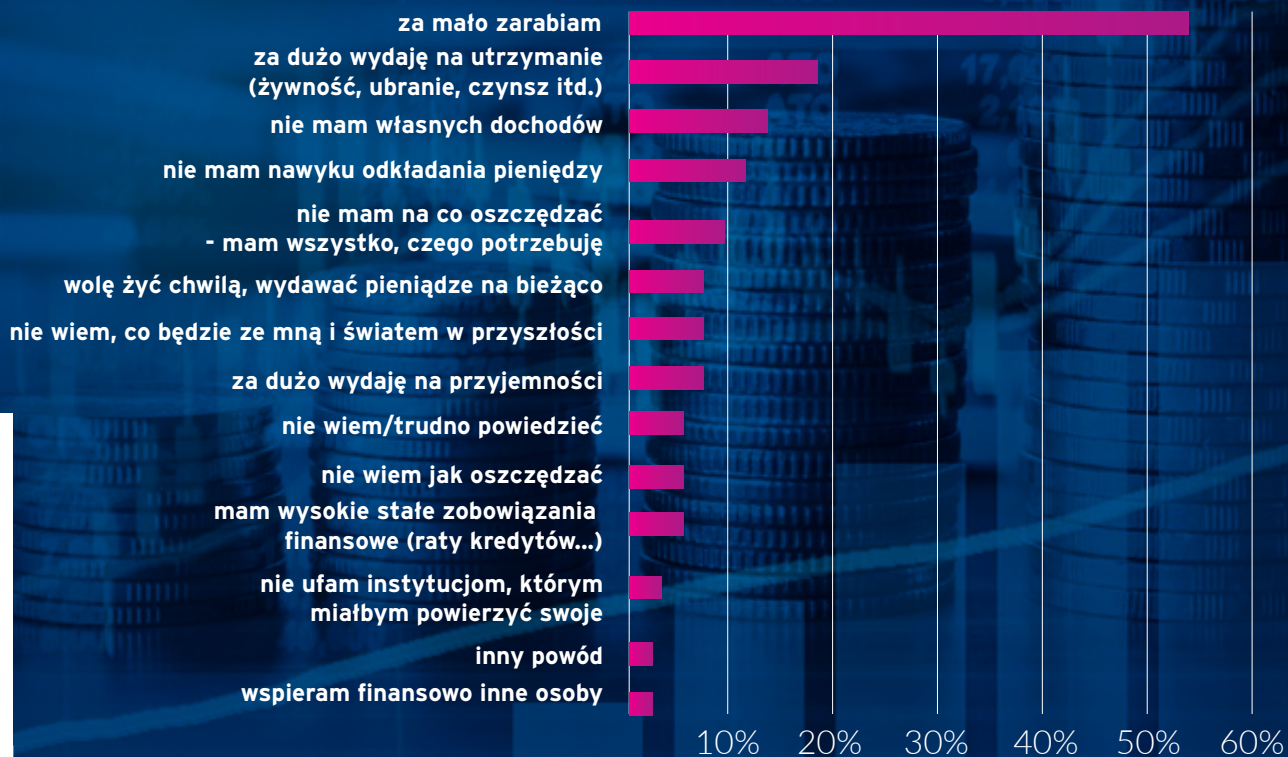
W oparciu o deklaracje możemy stwierdzić, że Polacy i Polki nie odkładają pieniędzy przed wszystkim z powodu zbyt małych zarobków. Przyczynę tę wskazało 54% respondentów/tek. Przyczyna ta była jednak wskazywana w różnym stopniu przez osoby w różnym wieku. Małe zarobki

są problemem dla ponad połowy badanych w wieku powyżej 25 lat (z czego szczególnie często występuje on wśród osób 40-59 lat), natomiast ponad połowa młodszych osób (15-24 lat) w ogóle nie ma własnych dochodów. Ci ostatni stosunkowo częściej deklarują także, że wolą „żyć chwilą”, stawiają na „korzystanie z życia” i wydawanie na bieżąco.

1/5 Polaków w wieku 25-39 zadeklarowała, że nie ma nawyku odkładania pieniędzy - może wynikać to z doświadczeń wcześniejszego etapu życia, gdy nie dysponowali własnymi pieniędzmi i nie ukształtowali w sobie praktyk związanych z oszczędzaniem. Potencjalnie zatem grupa ta może być interesującym adresatem działań edukacyjnych - ma już bowiem własne dochody oraz przynajmniej pewną świadomość ograniczonej własnej kompetencji w kwestii zarządzania finansami.

Dla osób najstarszych - powyżej 60 roku życia, znaczącą przeszkodą w oszczędzaniu są bieżące wydatki - 1/4 z nich deklaruje, że nie odkłada pieniędzy, ponieważ za dużo wydaje na żywność, ubranie, czynsz itp. Jednocześnie, częściej niż inne grupy seniorzy wyrażają przekonanie, że mają wszystko, czego potrzebują - nie mają zatem jasnego celu, który motywowałby ich do oszczędzania. Starsi ludzie nie są także pewni swojej przyszłości i nie wiedzą, czy warto budować finansowe zabezpieczenie. Co ciekawe, główne przyczyny nieodkładania pieniędzy są takie same zarówno w grupie osób, które uważają, że oszczędzanie jest ważne jak i tych którzy mają do samego oszczędzania ambiwalentny stosunek. Znaczenie ma natomiast fakt posiadania małoletnich dzieci - wśród tego typu respondentów znacznie częściej powodem są zbyt małe zarobki (66% odpowiedzi, podczas gdy wśród pozostałych odsetek ten wyniósł 51%).

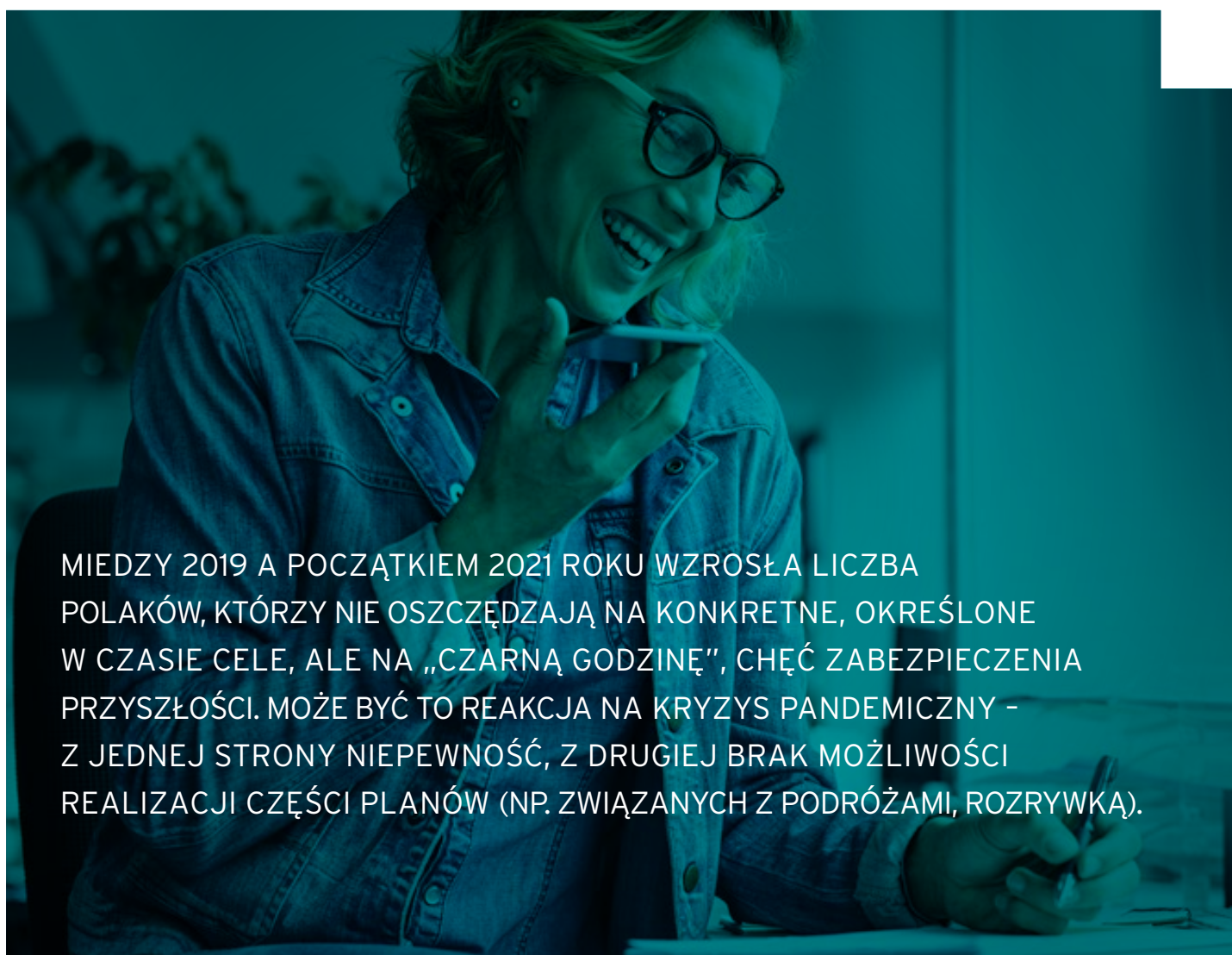
PROSZĘ SPOJRZEĆ NA PONIŻSZĄ LISTĘ I ZAZNACZYĆ
MAKSYMALNIE TRZY ODPOWIEDZI, KTÓRE PASUJĄ DO PANA (I)
SYTUACJI. NIE ODKŁADAM PIENIĘDZY PONIEWAŻ...

Osoby, które zadeklarowały że nie odkładają pieniędzy (n=330)

	15-24 lata	25-39 lat	40-59 lat	60 lat lub więcej
w za mało zarabiam	19%	53%	73%	59%
za dużo wydaję na utrzymanie (żywność, ubranie, czynsz itd.)	4%	19%	20%	26%
nie mam własnych dochodów	57%	6%	1%	1%
nie mam nawyku odkładania pieniędzy	11%	20%	10%	6%
nie mam na co oszczędzać - mam wszystko, czego potrzebuję	10%	9%	3%	13%
za dużo wydaję na przyjemności	9%	7%	7%	4%
nie wiem, co będzie ze mną i światem w przyszłości	1%	5%	7%	12%
wole żyć chwilą, wydawać pieniądze na bieżąco	13%	10%	4%	3%
mam wysokie stałe zobowiązania finansowe (raty kredytów, pożyczki do spłacenia itd.)	1%	6%	6%	7%
nie wiem jak oszczędzać	3%	9%	4%	4%
nie wiem / trudno powiedzieć		4%	5%	10%
nie ufam instytucjom, którym miałbym powierzyć swoje pieniądze (np. bankom, funduszom inwestycyjnym itd.)	3%	3%	6%	2%
wspieram finansowo inne osoby		4%	1%	4%
inny powód	4%	2%		2%

MIEDZY 2019 A POCZĄTKIEM 2021 ROKU WZROSŁA LICZBA POLAKÓW, KTÓRZY NIE OSZCZĘDZAJĄ NA KONKRETNE, OKREŚLONE W CZASIE CELE, ALE NA „CZARNĄ GODZINĘ”, CHĘĆ ZABEZPIECZENIA PRZYSZŁOŚCI. MOŻE BYĆ TO REAKCJA NA KRYZYS PANDEMICZNY - Z JEDNEJ STRONY NIEPEWNOŚĆ, Z DRUGIEJ BRAK MOŻLIWOŚCI REALIZACJI CZĘŚCI PLANÓW (NP. ZWIĄZANYCH Z PODRÓŻAMI, ROZRYWKĄ).

Od 2019 roku znacząco, bo o 16 punktów procentowych wzrósł odsetek Polaków, którzy odkładają nie tylko na konkretne cele, ale ze względu na chęć zabezpieczenia przyszłości, „na czarną” godzinę lub na wypadek pojawienia się nagłych, nieprzewidzianych okoliczności. Obecnie grupa ta stanowi 55% Polaków – widać także, że tendencja ta wzrasta wraz z wiekiem. Zmiana ta może być reakcją na pandemię – zarówno pogorszenie sytuacji materialnej części społeczeństwa, jak i zapowiedzi ekspertów o długotrwałych konsekwencjach gospodarczych obecnego kryzysu. Obawy wobec przyszłości zwiększają prawdopodobnie motywację do budowania „poduszki finansowanej”, która daje poczucie bezpieczeństwa w niepewnych czasach.

Celem, na który oszczędza coraz większa grupa Polaków jest również wypoczynek – wyjazdy na wakacje i urlopy. Dwukrotnie rzadziej na ten cel jednak odkładają seniorzy, co może wynikać zarówno z ograniczonych dochodów, problemów zdrowotnych utrudniających podróże jak i braku wzorców związanych z podróżowaniem na emeryturze. Osoby młodsze mogą także w tej kategorii uwzględniać odkładanie na wakacje dla dzieci, czego seniorzy już zwykle nie robią.

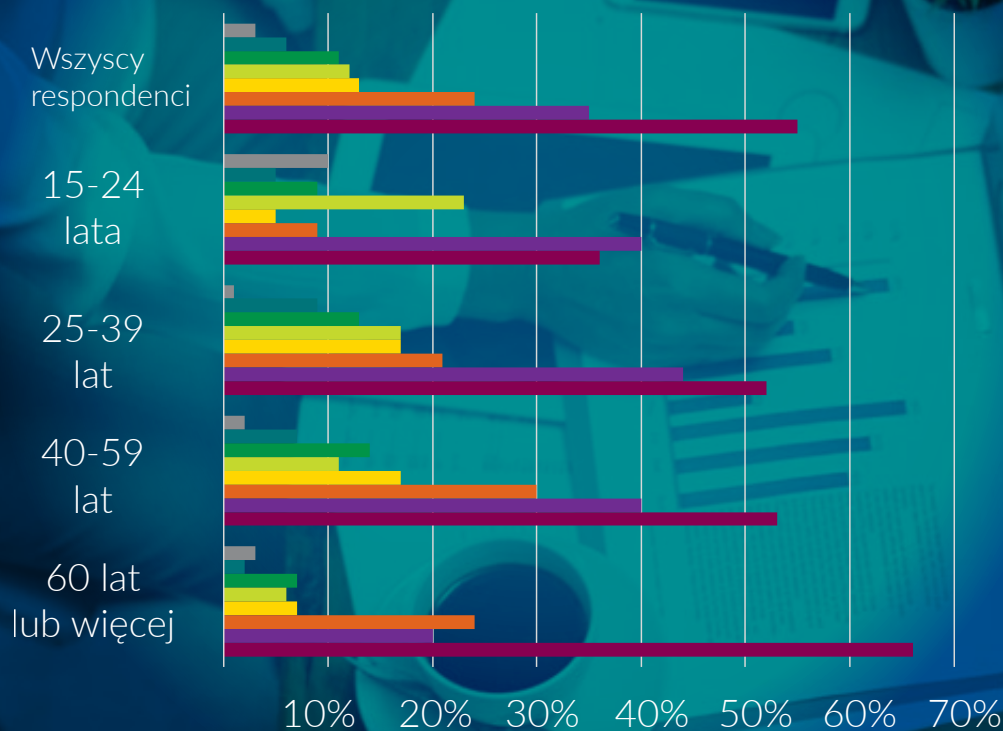
Prawie 1/4 najmłodszych rozmówców (15-24 lata) deklaruje, że oszczędza na przyjemności – kulturę i rozrywkę. Grupa ta dysponuje mniejszymi kwotami, jak zostało pokazane wcześniej, znaczna jej część nie ma jeszcze własnych dochodów, dlatego, nawet stosunkowo niewielkie wydatki na przyjemności i rozrywkę często musi planować z wyprzedzeniem.

Osoby, które zadeklarowały że odkładają pieniądze (n=608)

NA JAKIE CELE PAN(I) OSZCZĘDZA?

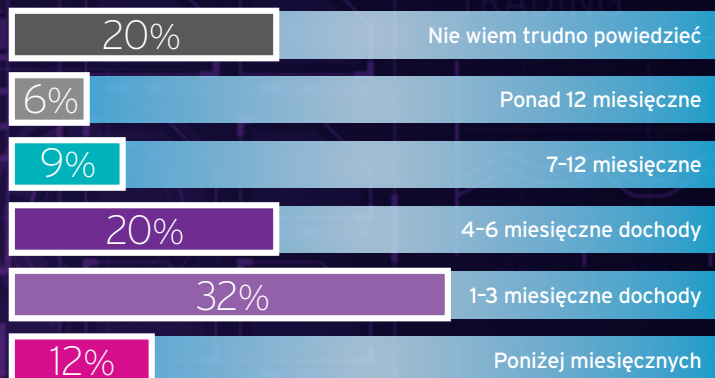
- Po prostu odkładam na zabezpieczenie przyszłości. Odkładam żeby mieć gdy pojawi się potrzeba/ nie mam konkretnego celu
- Na wypoczynek - wakacje, podróż zagraniczna, urlop
- Na wyposażenie domu - remont, zakup sprzętów RTV/AGD, meble
- Na potrzeby dzieci, wyprawkę do szkoły, prezenty na święta
- Na przyjemności, wizyta u kosmetyczki, rozrywki takie jak teatr, koncert, kino, pójście do restauracji czy pubu, kupno upinków bez powodu
- Na kupno samochodu
- Na zakup nieruchomości/ mieszkania/działki
- Inne

OSZCZĘDNOŚCI PRAWIE POŁOWY POLAKÓW NIE PRZEKRACZAJĄ WYSOKOŚCI ICH TRZYMIESIĘCZNYCH DOCHODÓW.

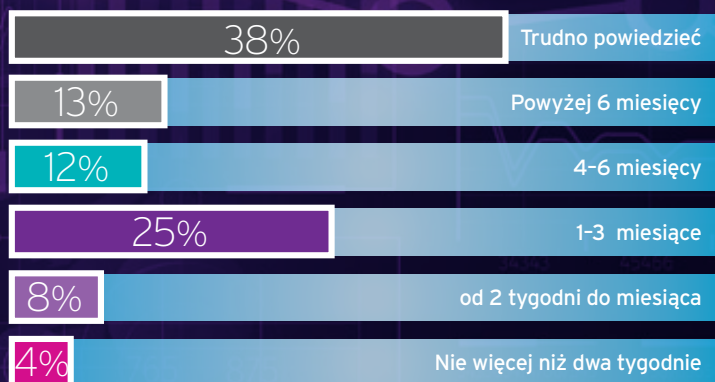
Oszczędności Polaków nie stanowią jednak wielkiego kapitału - prawie połowa deklaruje, że nie przekraczają one wysokości trzymiesięcznych dochodów. Wśród Polaków, którzy zadeklarowali, że oszczędzają tylko 1/4 zadeklarowała, że byłaby w stanie żyć z posiadanych środków powyżej 3 miesięcy, nie obniżając dotychczasowego poziomu życia. Odłożone pieniądze dają poduszkę bezpieczeństwa

na dość krótki okres poszukiwania nowej pracy. Z badań przeprowadzonych przez Randstad wynika, że średni czas szukania pracy w Polsce w 2020 roku wynosił około 2,5 miesiąca¹.

JAKA JEST W TEJ CHWILI WIELKOŚĆ PANA (I) OSZCZĘDNOŚCI, W ODNIESIENIU DO PANA (I) MIESIĘCZNYCH DOCHODÓW

JAK PAN(I) SĄDZI, GDYBY BYŁA POTRZEBA PRZEZNACZENIA WSZYSTKICH OSZCZĘDNOŚCI NA BIEŻĄCE UTRZYMANIE, JAK DŁUGO BYŁBY (-BY) PAN(I) W STANIE Z NICH ŻYĆ, NIE OBNIŻAJĄC DOTYCHCZASOWEGO POZIOMU ŻYCIA?

Osoby, które zadeklarowały że odkładają pieniądze (n=608)

*W odniesieniu do oszczędzających (nie uwzględniając tych co zaznaczyli odmowa odpowiedzi)

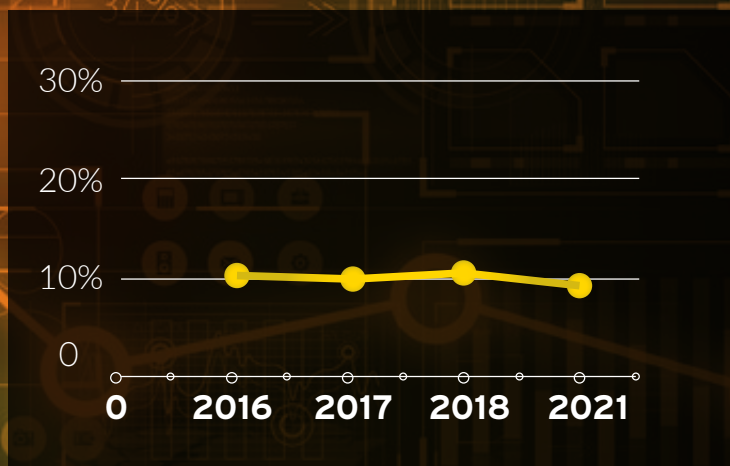

OSZCZĘDZANIE NA EMERYTURĘ

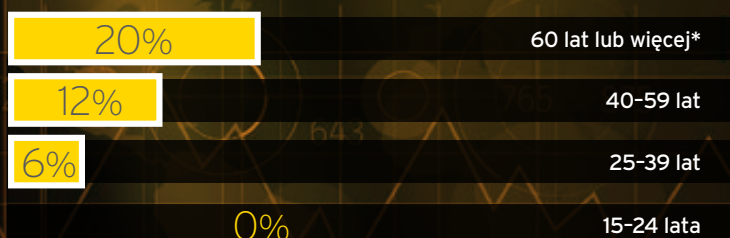

Oszczędzanie z myślą o emeryturze jest wciąż bardzo mało rozpowszechnione wśród Polaków. Od pięciu lat odsetek odkładających pieniądze z myślą o emeryturze oscyluje wokół 10%. Skłonność do oszczędzania na emeryturę wzrasta wraz z wiekiem. Wśród Polaków w wieku 25-39 praktykuje to jedynie co 20 osoba, natomiast wśród osób w wieku 60 plus, a zatem w ostatnich latach przed emeryturą - już co piąta. Zdecydowanie częściej niż inni oszczędzają przedsiębiorcy (21%) (którzy zwykle płacą najniższe składki do ZUS, a zatem nie muszą sami zabezpieczyć swoją emeryturę), oraz osoby z wyższym wykształceniem (14%).

ODSETEK OSZCZĘDZAJĄCYCH NA EMERYTURĘ

ODSETEK OSZCZĘDZAJĄCYCH NA EMERYTURĘ W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH WIEKOWYCH

Osoby, które nie są na emeryturze (n=809)
* z analiz zostały wyłączone osoby, które już są na emeryturze

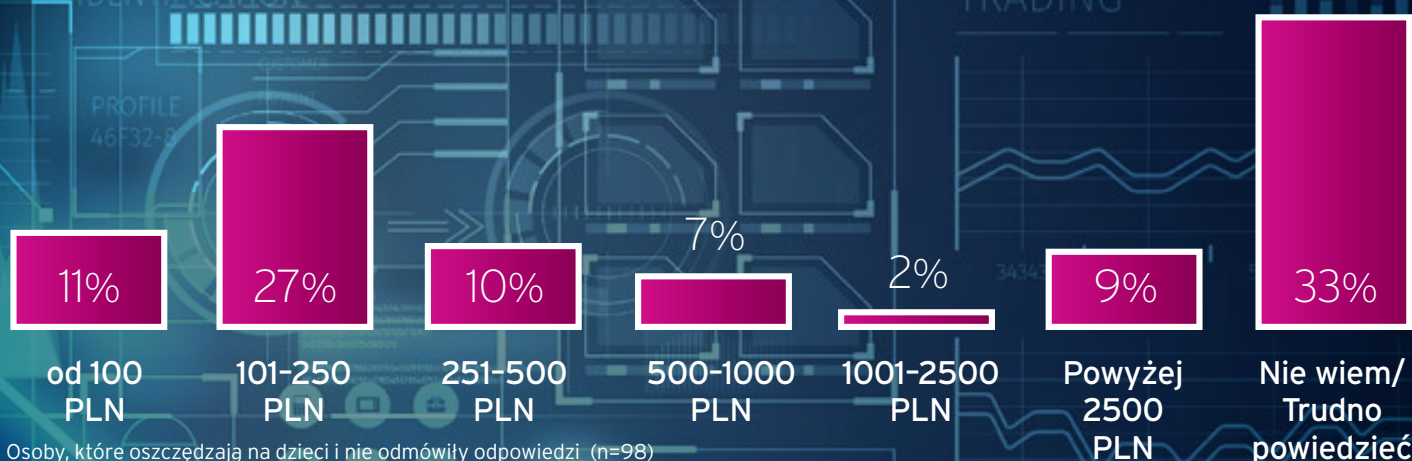
OSZCZĘDZANIE NA DZIECI

27% POLAKÓW I POLEK POSIADAJĄCYCH DZIECI DEKLARUJE, ŻE OSZCZĘDZA NA NIE PIENIĄDZE. WŚRÓD RODZICÓW NIEPEŁNOLETNICH DZIECI - ODSETEK TEN WYNOŚI 38%

Najczęściej odkładana suma mieści się w przedziale od 100 do 250 złotych. Należy jednak podkreślić, że co trzeci respondent nie był w stanie oszacować ile odkłada miesięcznie na dziecko, co wskazuje, że praktyka ta nie jest bardzo systematyczna i przemyślana.

ILE ZWYKLE PIENIĘDZY OSZCZĘDZAŁA PAN(I) W CIĄGU MIESIĄCA DLA SWOJEGO DZIECKA?

RODZICE MAŁOLETNIICH DZIECI ODKŁADAJĄ PIENIĄDZE PRZEDE WSZYSTKIM Z PROGRAMU 500+ I DOCHODÓW, Z PRACY, RODZICE DOROSŁYCH DZIECI - Z DOCHODÓW Z PRACY ORAZ Z EMERYTURY LUB RENTY.

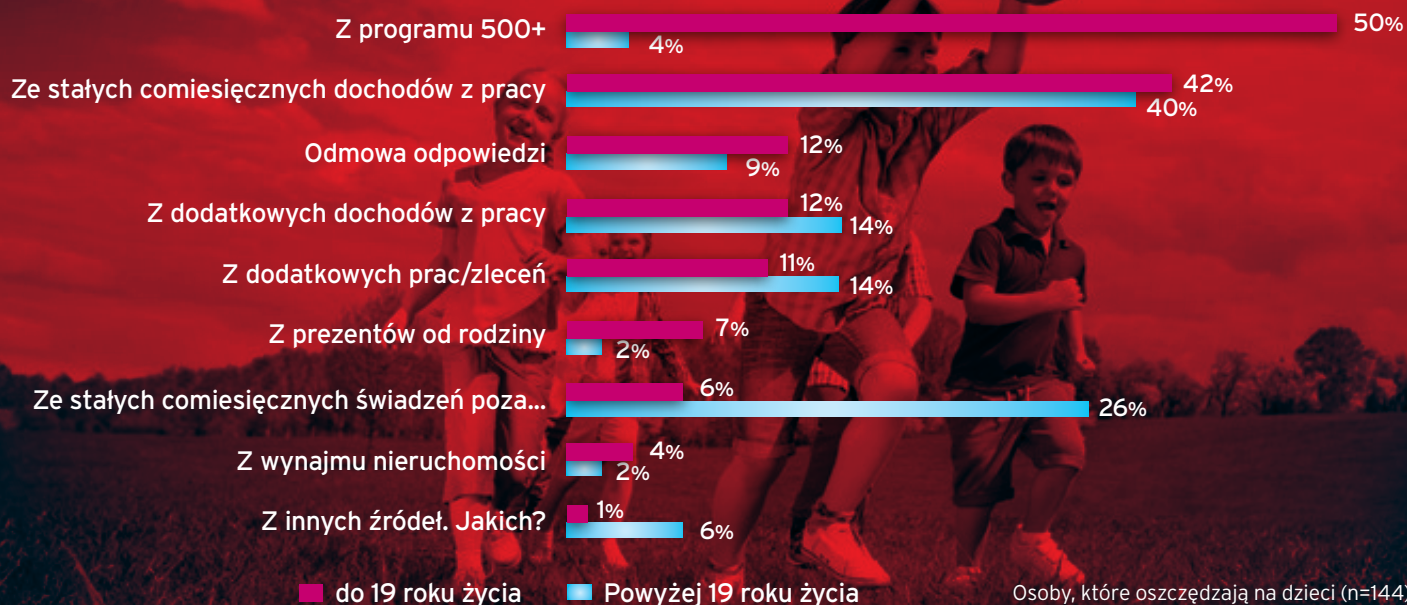
Program 500+ jest dla Polaków głównym źródłem środków odkładanych z myślą o dzieciach. Połowa rodziców małoletnich dzieci, która zadeklarowała, że oszczędza na nie pieniądze, czerpie je właśnie z tego wsparcia.

Poza tym, około 40% oszczędzających rodziców (niezależnie od wieku dziecka) odkłada ze swoich podstawowych dochodów z pracy. Co czwarty rodzic dorosłego dziecka przeznacza na oszczędności część swojej emerytury lub renty. Zdecydowanie mniejszą rolę odgrywają przychody z dodatkowych dochodów w pracy czy zleceń.

OSZCZĘDZAJĄCY NA DZIECI PRZEDE WSZYSTKIM ODKŁADAJĄ PIENIĄDZE NA KONTACH OSZCZĘDNOŚCIOWYCH LUB OSOBISTYCH, RZADKO JE INWESTUJĄ.

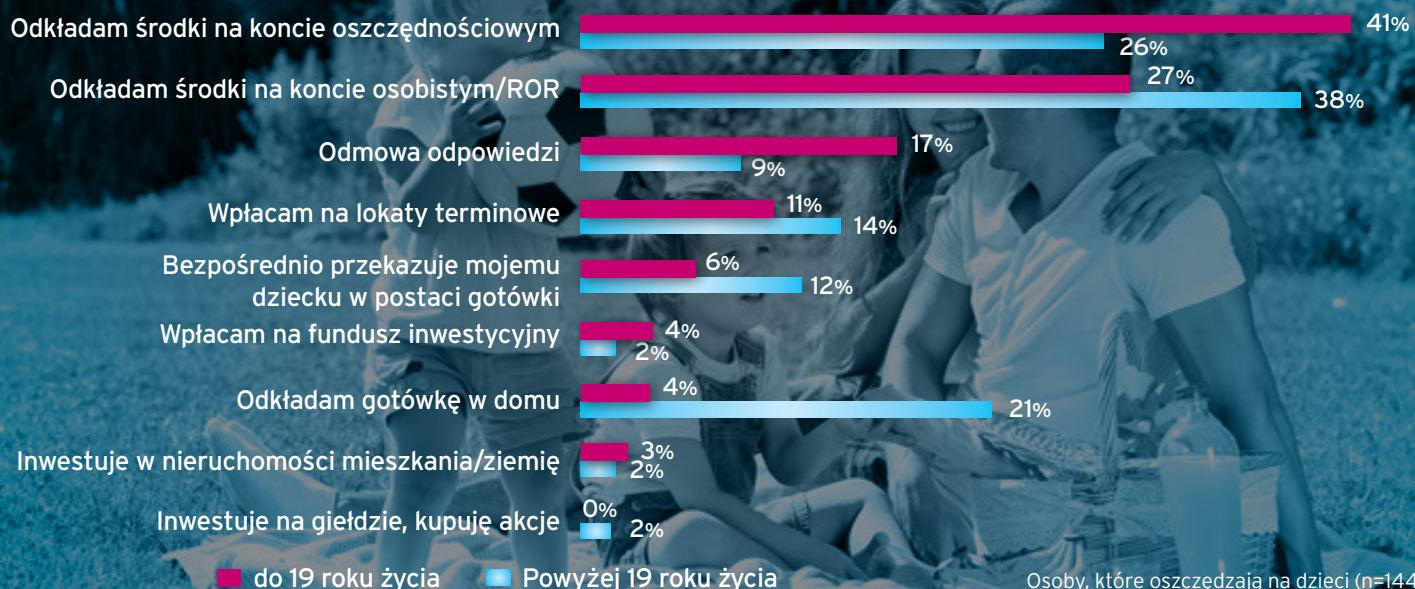
SKĄD POCHODZI NADWYŻKA PIENIĘDZY, KTÓRĄ OSZCZĘDZA PAN(I) Z MYŚLĄ O SWOIM DZIECKU?

Polacy, którzy zbierają środki finansowe dla dzieci zdecydowanie częściej po prostu odkładają kwoty na koncie niż inwestują je. Wśród rodziców niepełnoletnich dzieci najczęstszym wyborem są konta oszczędnościowe (wskazuje je 41% oszczędzających z myślą o dziecku), wśród rodziców dorosłych dzieci - konta osobiste/ROR (38%). Najpowszechniejszą formą pomnażania kapitału są lokaty terminowe, wybierane odpowiednio przez 11% i 14% badanych.

Zwraca uwagę to, że co piąta osoba odkładająca na pełnoletnie dziecko przechowuje gotówkę w domu. Może to wynikać z faktu, że są to zwykle osoby starsze, a zatem mogą mieć nawyk trzymania pieniędzy w domu, ale także tego - że cele oszczędzania często nie są tak długoterminowe jak w przypadku małych dzieci i trzymanie gotówki w domu pozwala szybko przekazać ją dzieciom.

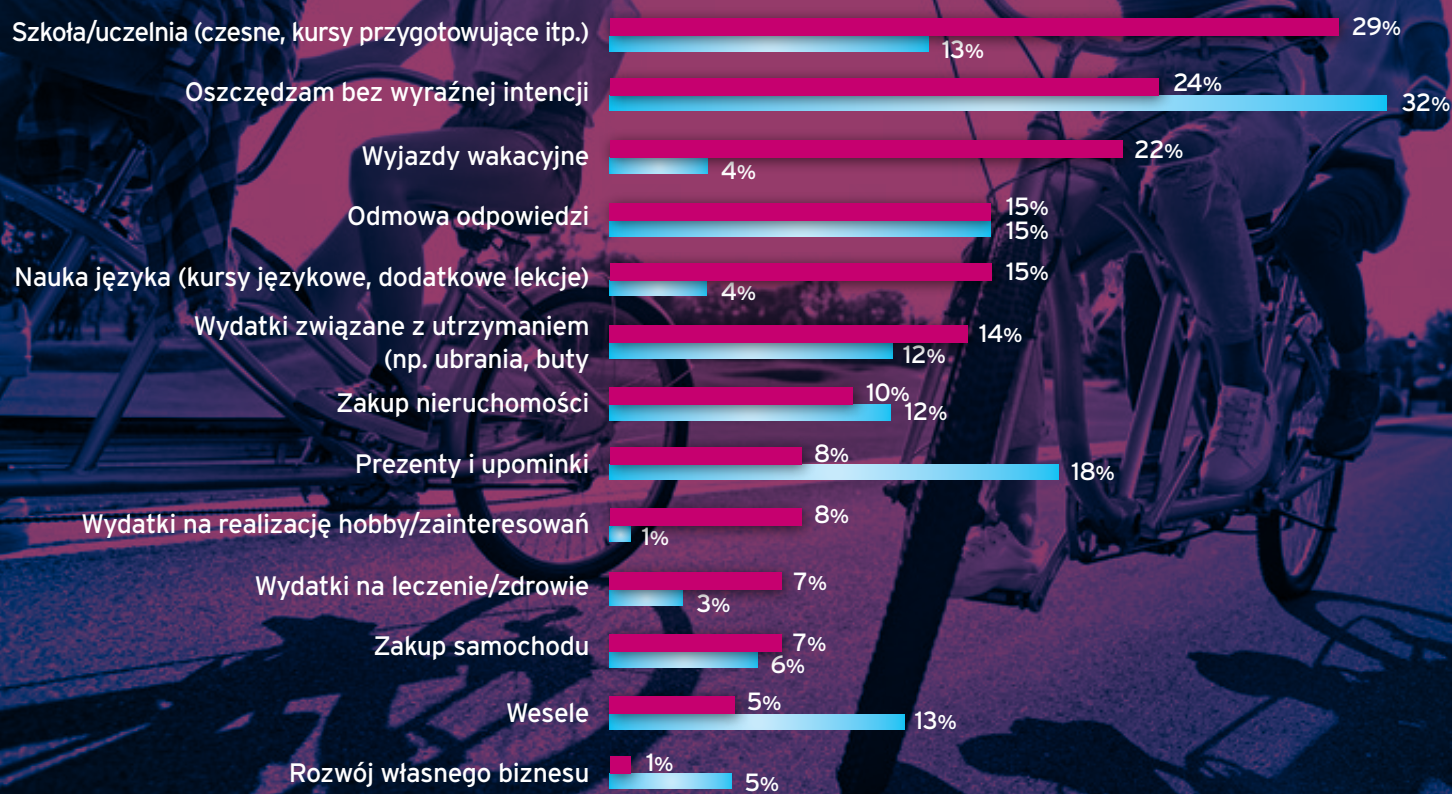
CO ROBI PAN(I) Z PIENIĘDZMI ZAOSZCZĘDZONYMI Z MYŚLĄ O DZIECKU?

RODZICE MAŁOLETNIICH DZIECI ODKŁADAJĄ PIENIĄDZE PRZED W SZYBTKIM NA ICH EDUKACJĘ ORAZ WYJAZDY WAKACYJNE. RODZICE DOROSŁYCH DZIECI CZĘŚCIEJ OSZCZĘDZAJĄ BEZ WYRAŻNEJ INTENCJI - ZEBRANE ŚRODKI POZOSTAJĄ PRAWDOPODOBNIIE PRZEKAZANE DO DYSPOZYCJI DZIECI, KTÓRE MOGĄ WYKORZYSTAĆ JE ZGODNIE ZE SWOIMI POTRZEBAMI.

Z MYŚLĄ O JAKIEGO TYPU WYDATKACH OSZCZĘDZA PAN(I) PIENIĄDZE DLA DZIECKA? PROSZĘ ZAZNACZYĆ WSZYSTKIE PASUJĄCE DO PANA(I) SYTUACJI ODPOWIEDZI:

Osoby, które oszczędzają na dzieci (n=144)

■ do 19 roku życia

■ Powyżej 19 roku życia

Cele oszczędzania zmieniają się wraz z wiekiem dziecka. Rodzice małych dzieci odkładają środki przede wszystkim z myślą o edukacji - na opłaty czesnego, kursów przygotowujących do egzaminów (29%) oraz naukę języka w formie dodatkowych kursów, zajęć (15%). Ważnym celem są również wyjazdy wakacyjne, na które odkłada co piąty rodzic, który oszczędza na dzieci.

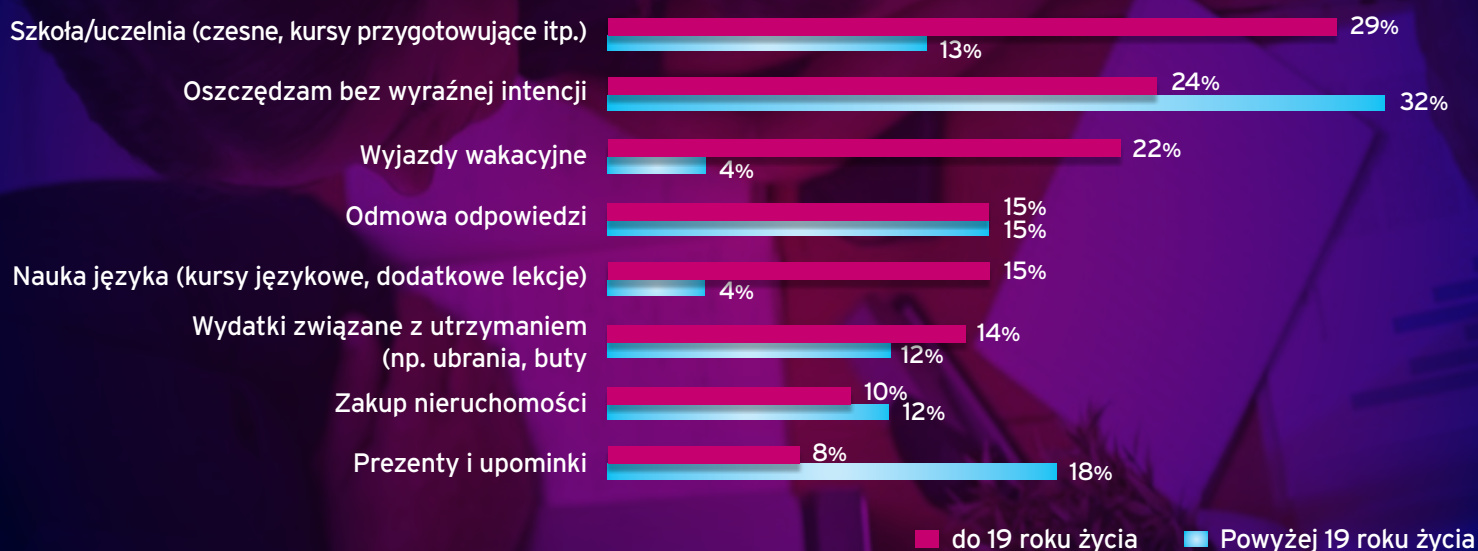
1/4 rodziców z tej grupy odkłada także środki bez wyraźnej intencji - mogą one służyć nagłym potrzebom lub stanowić pewien kapitał „na start”.

Struktura celów oszczędzania wygląda inaczej w przypadku dorosłych dzieci - co trzeci rodzic, którzy odkłada na nie pieniądze nie ma jasnej, na co zostaną oszczędzone. Zdecydowanie częściej pojawiają się również prezenty i upominki. Pokazuje to, że coraz mniejszą rolę odgrywa zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci a oszczędzone środki stanowią raczej formę prezentu do dyspozycji młodych ludzi.

Na koniec badania zadaliśmy pytanie osobom, które deklarują odkładanie pewnych środków finansowych, ale nie robią tego z myślą o dzieciach. Przyczyny takiego stanu rzeczy różnią się w przypadku osób z dorosłymi dziećmi i tymi, którzy mają dzieci niepełnoletnie. Głównym powodem (49% odpowiedzi) nieodkładania na dzieci dorosłe jest to, że są już samodzielne finansowo. Z kolei rodzice dzieci niepełnoletnich najczęściej (30%) uważają że są one za małe, aby odkładać dla nich pieniądze. Różnice w podejściu widać również dla przekonania, że każdy musi sam zarobić na swój majątek - z tego powodu nie odkłada dla dzieci pieniędzy 14% rodziców dzieci dorosłych, ale tylko 3% niepełnoletnich.

Z JAKICH POWODÓW NIE ODKŁADA PAN(I) PIENIĄDZY DLA DZIECKA

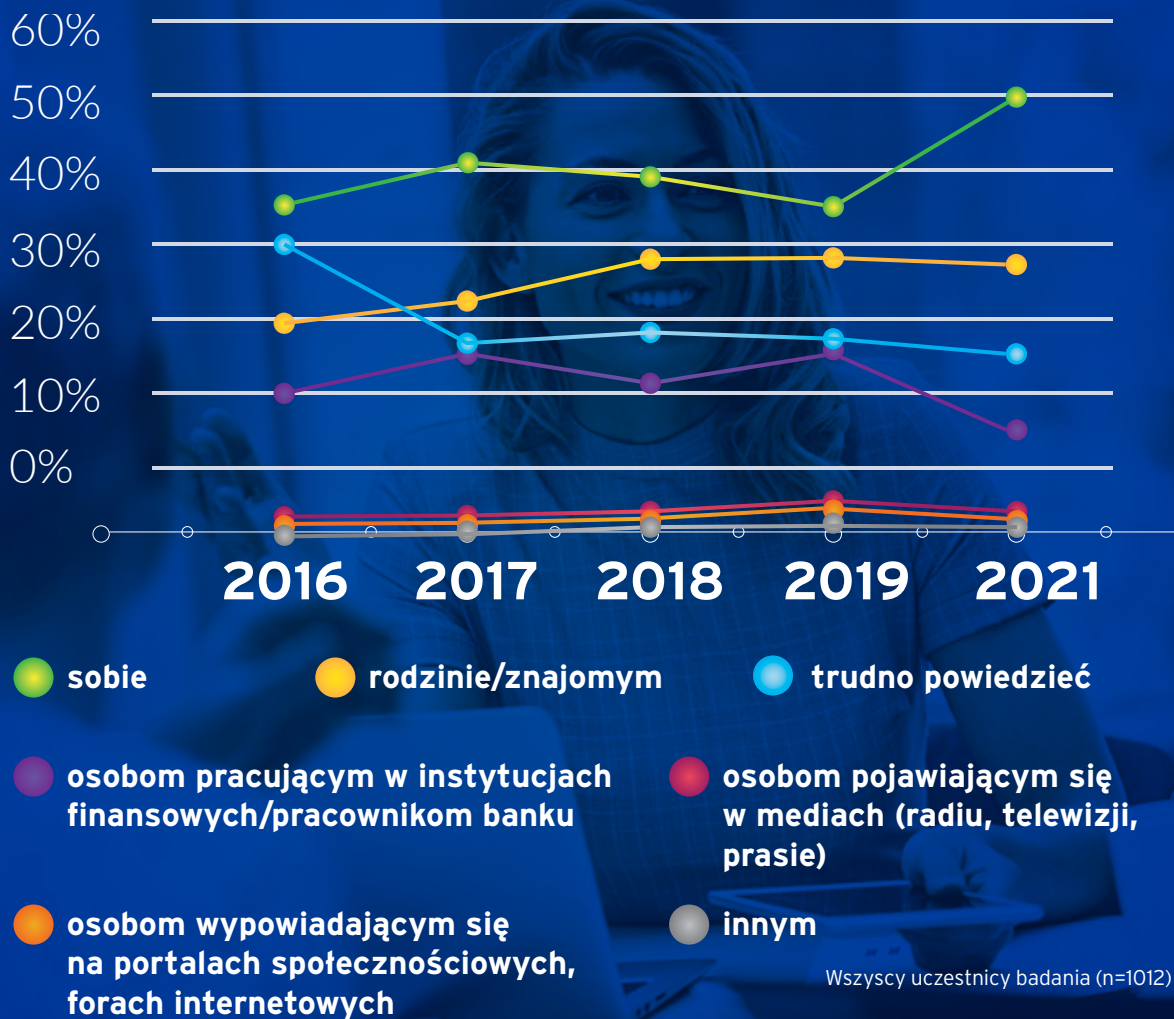
Osoby, które oszczędzają pieniądze, ale nie odkładają ich z myślą o dzieciach (n=310)

ZAUFAŃIE DO ŹRÓDEŁ WIEDZY W KWESTII OSZCZĘDZANIA

NA PRZESTRZENI OSTATNIEGO ROKU SPADŁO ZAUFAŃIE POLEK I POLAKÓW DO INSTYTUCJI FINANSOWYCH I BANKÓW.

Niemal połowa Polaków uważa, że w kwestiach związanych z oszczędzaniem i inwestowaniem ufa sobie - własnej wiedzy, doświadczeniu i intuicji. Zdecydowanie rzadziej wyrażają podobne zaufanie wobec znajomych, czy tym bardziej instytucji finansowych, mediów. Kobiety i mężczyźni nie różnią się pod tym względem.

W ostatnim roku można zaobserwować znaczący spadek osób, które najbardziej wierzą instytucjom finansowym i pracownikom banku. W 2019 roku odsetek Polaków deklarujących zaufanie wynosił do nich 15%, a obecnie jest to jedynie 6%. Może być to przejaw szerszego kryzysu zaufania do instytucji. W największym stopniu instytucjom finansowym wierzą osoby z wykształceniem wyższym (11%) i te które, w ich własnym odczuciu powodzi się bardzo dobrze (15%). Nieco częściej (7%) instytucje finansowe wskazywały również te osoby, które faktycznie oszczędzają.

Fundacja Kronenberga
citi handlowy] inspiracja do działania

Fundacja Citi Handlowy im. Leopolda Kronenberga
ul. R. Traugutta 7/9, 00-067 Warszawa
tel. 22 826 83 24
www.kronenberg.org.pl